

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Євразійська Рада Сертифікованих Бухгалтерів і Аудиторів
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Науково-виробничий журнал «Облік і фінанси»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Матеріали

XI Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої
100-річчю Національної академії аграрних наук України,
60-річчю наукової школи з бухгалтерського обліку
ННЦ «Інститут аграрної економіки» та **25-річчю** її
експериментальної бази

(7 грудня 2018 р., м. Київ)

Київ
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
2018

УДК [657+336]:631(477)
Є 24

Редакційна колегія

Жук В. М., д.е.н., професор, академік НААН, *Лупенко Ю. О.*, д.е.н., професор, академік НААН, *Панадій О. П.*, к.е.н., *Мельничук Б. В.*, к.е.н., *Остачук С. М.*, к.е.н.

Адреса редакційної колегії:
03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10
Тел./факс +38 (044) 259-01-25
E-mail: conff@faaf.org.ua

Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту обліку і фінансів (*протокол № 6 від 15.11.2018 р.*)

Посвідчення УкрІНТЕІ № 459 від 28 вересня 2018 року

Є 24 **Європейський вектор розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки:** матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. (7 грудня 2018 р., м. Київ) / Відпов. за вип. Ю.С. Бездушна. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 220 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені різноманітним аспектам розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки в умовах євроінтеграції. Значну увагу приділено дослідженню питань трансформації бухгалтерського обліку та звітності в контексті світових інтеграційних процесів, гармонізації аудиту з вимогами директив ЄС. Розкрито необхідність поглиблення наукового забезпечення фінансів та оподаткування аграрних підприємств.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності спеціалістів з бухгалтерського обліку та фінансів, молодих науковців, викладачів вузів, наукових співробітників.

УДК [657+336]:631(477)

© Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки», 2018

ЗМІСТ

Вітальне слово	8
Резолюція XI Міжнародної науково-практичної конференції «Європейський вектор розвитку бухгалтерського обліку, фінансів та оподаткування в аграрному секторі економіки»	10
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ	13
Алексєєнко С.А. Облікове забезпечення управління витратами на оплату праці як основа вирішення соціальних проблем	13
Бардаш С.В., Осадча Т.С. Ідентифікація взаємозв'язку рентних відносин та трансакційних витрат	16
Воляк Л.Р. Аналітична оцінка стану зносу основних засобів в Україні	18
Гершман Ю.В. Звітність з плати за землю: правові вимоги та перспективи спрощення	20
Голуб Н.О. Екологічні аспекти бухгалтерського обліку для управління підприємством	22
Демчук О.М., Що необхідно знати роботодавцю про порядок та особливості призначення пенсій	24
Дружинська Н.С. Особливості ведення лісового господарства та їх вплив на обліковий процес	27
Жук В.М. Здобутки та перспективи роботи наукової школи з бухгалтерського обліку в АПК ННЦ «Інститут аграрної економіки» ...	30
Канцуров О.О. Перспективи інституціональних перетворень у сфері бухгалтерського обліку та аудиту	32
Коваль О.В. Проблеми автоматизації бухгалтерського обліку у зв'язку з переходом на Міжнародні стандарти фінансової звітності	35
Кучеркова С.О. Вдосконалення класифікації витрат для цілей управлінського та бухгалтерського обліку	37
Левченко О.П. Посадова інструкція бухгалтера: необхідність внутрішнього регламенту в організації роботи облікових працівників	39
Лукова О.С. Використання фінансових інструментів: обліково-контрольні аспекти	42
Миккульський В.С. Диджиталізація обліку в сільському господарстві: тенденції та перспективи	44
Момотлива Г.П. Облік витрат на виробництво та аналіз собівартості продукції зернових культур	47
Падій І.О. Облікова політка щодо формування резервів на сільськогосподарських підприємствах	50

Панадій О.П. Розвиток професії бухгалтера в АПК України	52
Пасько О.В. Акторно-мережева теорія Б. Латура в контексті онтології у дослідженнях із бухгалтерського обліку	56
Попко Є.Ю. Властивості облікової оцінки, зумовлені інституційним середовищем	58
Подольчук О.А. Облікове забезпечення управління поточними зобов'язаннями	60
Правдюк М.В. Облікове забезпечення управління політикою збугу готової продукції підприємства	62
Правдюк Н.Л. Обліково-аналітичне забезпечення управління рентабельністю операційної діяльності підприємства	65
Прохорчук Н.О. Заклади загальної середньої освіти в умовах освітньої реформи	68
Семенишена Н.В. Кумулятивізм інституту бухгалтерського обліку	71
Сокіл О.Г. Бухгалтерський облік в умовах трансформації систем управління сталого розвитку	73
Сук Л.К. Облік вибуття тварин основного стада	76
Сук П.Л. Оцінка та облік кормів	78
Терновський В.О. Сутність та особливості управління операціями з давальницькою сировиною	80
Тімченко О.Л. Інформаційне забезпечення управління прибутком підприємств	83
Глушкевич Н.В., Нужна О.А. Управлінські рішення при формуванні управлінської облікової системи в аграрному менеджменті	85
Трачова Д.М. Формування інноваційно-орієнтованої амортизаційної політики	88
Утенкова К.О. Застосування глобальних принципів управлінського обліку у контексті забезпечення економічної безпеки	90
Федурко А.О. Розвиток поняття «трансакційні витрати»	94
Царук Н.Г. Шляхи вдосконалення методики обчислення собівартості продукції рослинництва	96
Черкаська І.С., Лазаришина І.Д. Можливості облікового забезпечення управління витратами з оплати праці	98
Шевчук В.О. Природнича основа становлення новітньої облікової парадигми	101
Шендерівська Ю.Л. Соціальні стандарти в бухгалтерському обліку: сьогодення та прогнози на 2019 рік	104

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	107
Вдовенко Л.О., Тігов Д.В. Проблеми розвитку сільських територіальних громад	107
Могилова М.М. Удосконалення моніторингу формування об'єднаних територіальних громад як основи інформаційного забезпечення реформи децентралізації в Україні	109
Соколенко Л.Ф. Трансформація фінансової звітності України до міжнародних стандартів	112
Ткаченко Н.А. Колективно-договірне регулювання трудових відносин в сільськогосподарських підприємствах	114
Ющенко Н.Л. Розвиток приватно-державного партнерства в інформаційному забезпеченні процесу прийняття рішень в соціальній та економічній сфері	116
РОЗВИТОК ЗВІТНОСТІ: ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ, ВІДОМЧА СТАТИСТИКА, ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ	118
Бабіч І.І., Нагірська К.Є. Бенчмаркетингова політика в стратегічному управлінському обліку	118
Коваль Л.В. Вплив реорганізації на баланс підприємства	120
Костякова А.А. Звіт про управління: облікові новації 2018 року	121
Малишкін О.І. Щодо інформаційних джерел звіту про платежі на користь держави	124
Савчук В.К. До визначення собівартості продукції	127
Садовська І.Б. Інжинірингова теорія управлінського обліку: що далі?	129
Стецюк Л.С. Актуальні питання складання, подання та оприлюднення фінансової звітності	131
Сторожук Т.М. Таксономія фінансової звітності за МСФЗ	134
РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ АУДИТУ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	137
Волошина О.В. Внутрішній аудит в корпоративному управлінні	137
Гуцаленко Л.В. Проблеми реалізації функцій внутрішнього аудиту	139
Здирко Н.Г. Проблемні аспекти організації державного фінансового контролю в Україні	141
Ковальова Д.Є. Методика аудиту МШП на підприємстві	144

Мельник К.П. Роль аудиту в забезпеченні сталого розвитку сільських територій	146
Мельничук Б.В. Реформа інституту аудиту: стан та перспективи	148
Назаренко І.М. Функціональна місія та вимоги до внутрішнього аудиту в сучасних динамічних бізнес-умовах	151
Ріпа Т.В. Аудит як механізм підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств	154
Сахно Л.А. Основні переваги Міжнародних стандартів аудиту	157
Шерстюк О.Л. Оцінювання упевненості за результатами аудиту фінансової інформації	159

НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСІВ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

162

Александрова М.М., Довгалюк В.В. Зародження та становлення лікарняних кас	162
Андрос С.В., Герасимчук В.Г. Тенденції вітчизняного ринку агрострахування	165
Виговська Н.Г. Фінансовий механізм регулювання земельних відносин	169
Дема Д.І. Оподаткування землі в умовах орендних відносин	171
Дячек С.М. Вибір стратегії управління проблемними кредитами	174
Калівощко О.М. Еволюція розвитку інфраструктури ринку	178
Коваль Ю.М. Теоретичні підходи до визначення сутності фінансового забезпечення суб'єктів господарювання	179
Коцюбинська Є.Б. Основні напрями бюджетної політики з оптимізації бюджетного дефіциту та профіциту України	181
Литвинчук І.В. Діяльність ОТГ в умовах децентралізації	184
Мартинюк Г.П., Демянюк І.В. Інструменти оподаткування доходів фізичних осіб: податкові соціальні пільги та знижка	187
Москвін Б.А. Оцінка ефективності власного капіталу сільськогосподарських підприємств	190
Пасічник Ю.В. Застосування фінансових теоретичних конструкцій щодо розвитку аграрного сектору	192
Патарідзе-Вишинська М.В. Економічні аспекти національної безпеки	195
Полчанов А.Ю. Розвиток фінансового потенціалу підприємств агросектору у період воєнного конфлікту	198
Радченко О.Д. Державна підтримка мікрокредитування малих аграрних підприємств	199
Синчак В.П., Самарічева Т.А. Фінансове стимулювання виробництва молока в Україні: стан і напрями	203

Трусова Н.В. Управління ризиками кредитного забезпечення інвестиційних проектів сільськогосподарських підприємств в банківській системі	206
Цап В.Д. Податкове навантаження на платника податків	209
Чкан І.О., Щевелева О.В. Телемаркетинг в банківській діяльності	213
Ярмоленко Ю.Ю. Особливості відшкодування ПДВ фермерам у Великій Британії: досвід для України	214
Яцух О.О. Особливості використання нормативної грошової оцінки земельних ділянок сільськогосподарськими товаровиробниками при нарахуванні податкових зобов'язань	217

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 352.071

Л.О. ВДОВЕНКО, д.е.н.,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет

Д.В. ТІТОВ, аспірант,
Вінницький національний аграрний університет

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Україна є однією із найбільш багатих на ресурси країн світу, яка має сприятливі географічні та кліматичні умови, для стрімкого економічного розвитку. При цьому найбільш проблемною сферою залишається розвиток сільських територій в Україні. Незважаючи на те, що в сільській місцевості проживає 31% українців (станом на 01.01.2018 р.), тут досі зберігається тенденція до скорочення ресурсного потенціалу сільського господарства, не завершено процес формування економічно-активних суб'єктів сільського бізнесу, невпинно зростає рівень безробіття на селі, погіршується демографічна та екологічна ситуація, продовжується руйнування соціальної інфраструктури. Тому актуальним є розроблення конкретних заходів держави, спрямованих на покращення соціально-економічного розвитку таких територій.

З початком активної фази євроінтеграції України, яка розпочалась в 2014 році, відбулося формування механізму децентралізації влади, що дало більше повноважень та можливостей для місцевих органів влади, зокрема і сільських територіальних громад щодо прийняття рішень, які стосуються використання бюджетних коштів, соціально-економічного розвитку територій та оптимізації діяльності підприємництва в регіонах. У квітня 2018 року відбулися перші вибори у 40 об'єднаних територіальних громадах (у 4 міських, 14 селищних, 22 сільських) і сьогодні в Україні налічується 721 об'єднана територіальна громада [1].

Проте організаційно-економічний розвиток сільських громад в Україні на основі їх об'єднання як одного із напрямів децентралізаційних змін, містить у собі не лише нові імпульси і можливості для поселенського розвитку, але й створює певні ризики та загрози, зокрема:

1. У в процесі об'єднання сільських територіальних громад не завжди дотримуються принципу добровільності, оскільки його ініціатором та безпосереднім виконавцем часто є обласні державні адміністрації – така практика викликає незадоволення і зрозумілий спротив з боку сільських мешканців та провокує конфліктні ситуації;

2. Попри фінансову децентралізацію залишається значна кількість

сільських територіальних громад, які необхідно дотувати через низьку податкоспроможність, на що уряд спрямовує чималі кошти;

3. Неузгодженість дій обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо визначення організаційних форм, процедур та термінів об'єднання сільських громад стримують і знижують ефективність цих процесів;

4. Часто об'єднуються економічно слабкі чи малолюдні територіальні громади з недостатнім потенціалом розвитку, через що ефект від об'єднання стає мінімальним або нульовим, дискредитуючи ідею децентралізації управління загалом та нівелюючи її соціальне значення для розвитку поселень;

5. У деяких сільських громадах відсутнє стратегічне бачення мети такого об'єднання як набуття нових можливостей економічного і соціального розвитку, натомість домінують споживацькі настрої на тлі слабкої інституційної взаємодії держави, органів місцевого самоврядування, представників місцевого бізнесу та членів територіальних громад;

6. У багатьох випадках таке об'єднання набуває формального характеру і здійснюється без необхідних реформ на районному рівні [2, с. 53-54].

Також слід пам'ятати, що соціально-економічний розвиток регіонів залежить насамперед від фінансових ресурсів територіальних органів управління та їх ефективного використання. Загальним стратегічним напрямком має бути посилення зацікавленості місцевих органів влади у залученні якомога більше самостійних ресурсів, зростанні ролі власних джерел наповнення місцевих бюджетів. Світовий досвід ілюструє загальну закономірність, згідно з якою формування дохідної бази місцевої влади та місцевого самоврядування загалом визначається рівнем децентралізації влади в країні. З посиленням децентралізації зміщуються акценти між податковими надходженнями до місцевих бюджетів і трансфертами з центрального бюджету на користь перших [3, с.115].

Саме тому необхідно розробити дієву концепцію розвитку сільських територій, вона має включати розробку стратегічних документів (генерального плану соціально-економічного розвитку на строк до 10-15 років), а також тактичних документів (програм соціально-економічного розвитку територій на строк до 5 років, річних планів і бюджетів соціального розвитку сільських громад). Розробці концепцій та загальних генеральних планів соціально-економічного розвитку має передувати проведення соціальних обстежень та паспортизація сільських населених пунктів і сільських територій [4, с.158].

Отже, розвиток сільських територіальних громад є важливою складовою державної політики розвитку сільських територій на найближчу перспективу. Тому нагальним питанням сьогодення є розробка не просто загальних рекомендацій, а ефективно діючого покрокового плану, котрий стосувався б покращення економічної, політичної, соціальної, культурної та екологічної ситуації в регіонах та міг би з легкістю використовуватися та втілюватися сільськими громадами на всій території країни. Особливістю даного плану має стати механізм розвитку підприємницького потенціалу та формування малого та середнього бізнесу у сільській місцевості, це в свою чергу дасть змогу сформувати сталу дохідну базу сільських бюджетів.

Список використаних джерел:

1. Децентралізація в Україні: офіційний сайт. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
2. Заяць Т. А. Розвиток сільських поселень України в умовах децентралізації: можливості та ризики. Демографія та соціальна економіка. 2017. № 3. С. 48–60.
3. Дем'янишина О.А. Розвиток сільських територій Вінницької області: аналітичний аспект. Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. 2014. № 4. С. 110–116.
4. Малік М.Й. Концептуальні засади розвитку сільських територій. URL: <http://vadyba.asu.lt/8/156.pdf>.

УДК 35.071.5

М.М. МОГИЛОВА, д.е.н., доцент,
зав. відділу соціально-економічного розвитку сільських територій,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

УДОСКОНАЛЕННЯ МОНІТОРИНГУ ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Від початку 1990-х років в Україні тривають певні трансформаційні перетворення внаслідок процесів реформування в різних сферах соціально-економічної системи. Формування і розвиток цивілізованої ринкової системи господарювання, здатної органічно поєднати економічний та соціальний інтереси, покладалось в ідеологію проведення всіх реформ в Україні від малої приватизації до сучасного етапу реформи децентралізації. В аграрній сфері ключова роль в даному процесі належала земельній реформі, реструктуризації підприємств АПК, формуванню інституту фермерства. Однак, слід констатувати, що крім позитивних результатів реформи мали і негативні наслідки. Зокрема, мова йде про розшарування суспільства за рівнем доходів, нагромадження проблем в сфері зайнятості сільського населення, знелюднення і соціально-економічний занепад сільських територій.

Однією із причин такої ситуації є невчасне реагування на негативні прояви, які мали місце в процесах реформування. У зв'язку з цим край необхідно в ході реформ здійснювати глибокий аналіз та оцінку їх проміжних результатів. Зокрема, на сучасному етапі це актуально для реформи децентралізації в частині об'єднання громад в сільській місцевості.

Виваженість, обгрунтованість та ефективність адміністративно-територіальної реформи задля формування спроможних територіальних громад і розвитку сільських територій залежить від достовірності і масштабності інформаційної бази про соціально-економічні явища та трансформаційні зміни, що відбуваються внаслідок децентралізації. В частині інформаційного

Науково-практичне видання

Національна академія аграрних наук України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Інститут обліку і фінансів НААН
Євразійська Рада Сертифікованих Бухгалтерів і Аудиторів
Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України
Науково-виробничий журнал «Облік і фінанси»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ФІНАНСІВ ТА ОПОДАТКУВАННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Матеріали

XI Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої
100-річчю Національної академії аграрних наук України,
60-річчю наукової школи з бухгалтерського обліку
ННЦ «Інститут аграрної економіки» та 25-річчю її
експериментальної бази

(7 грудня 2018 р., м. Київ)

Матеріали опубліковано в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка: *Ю.В. Волосюк*

Технічний редактор: *С.М. Остапчук*

Відповідальний за випуск: *Ю.С. Бездушна*

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2065 від 18.01.2005 р.

Підп. до друку 10.12.2018. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 13,08. Тираж 150 пр. Зам. 3-12.
